

УПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В сучасних умовах процес розробки й ухвалення ефективних рішень не можливий без поєднання традиційних управлінських підходів з економіко-аналітичними розрахунками та візуалізацією даних на основі використання інструментів бізнес-аналітики. При проведенні аналізу варіантів рішень передбачається, передусім, дослідження детермінованих факторних залежностей, їх трансформування у адитивні, мультиплікативні, кратні моделі або моделі змішаного типу, робота з факторними моделями, пошук на цій основі прийнятних альтернатив. Водночас результати детермінованого факторного аналізу варіантів рішень доцільно підкріплювати та доповнювати на основі побудови стохастичних факторних залежностей та використання у практичній площині методів оптимізації й дослідження операцій.

В умовах динамічного розвитку сучасної економіки, наявності різноманітних ризиків та загроз середовища зростає потреба у доцільності стиснення строків прийняття рішень з одночасним забезпеченням їх високої якості. При цьому слід враховувати, що важливим інструментом для забезпечення точності результатів аналізу рішень та оперативності їх прийняття слугує бізнес-аналітика.

Так, Кащена Н.Б., Остапенко Р.М., Велієва В.О. розглядають бізнес-аналітику як потужний інструмент, який мають змогу застосовувати всі компанії з метою отримання точних висновків на основі використання наявних даних [1]. Водночас Чернін О.Я. зазначив, що при зростанні важливості бізнес-аналітики велика кількість українських підприємств не використовує належним чином її потенціал, що пов'язано, передусім, з недостатньою обізнаністю щодо можливостей бізнес-аналітики, відсутністю кваліфікованих кадрів та необхідністю залучення значного обсягу інвестицій у програмне забезпечення та інфраструктуру [2].

Здійснюючи систематизацію переваг та викликів використання інструментів бізнес-аналітики в управлінні підприємством, Дзуліт З.П. пропонує акцентувати увагу на наступних аспектах: оптимізація рішень; передбачення ринкових трендів; підвищення конкурентоспроможності; покращення взаємодії з клієнтами; зниження витрат [3, с. 43]. Враховуючи вплив на формування баз даних значної кількості чинників, Кащена Н.Б., Остапенко Р.М., Велієва В.О. акцентують увагу на необхідності здійснення роботи з даними із виокремленням таких етапів: збір та очищення даних; обробка даних; інтеграція й трансформація даних [1].

На сьогоднішній день значного розповсюдження у використанні підприємствами набула платформа для аналізу та візуалізації даних Power BI від компанії Microsoft. Дана платформа дає можливість будувати складні моделі, формувати інтерактивні звіти. Вона підтримує хмарні й локальні рішення, проте можуть викликати певні труднощі у її використанні, якщо користувачі мають обмежені технічні навички.

Зручним багатофункціональним інструментом аналізу великих масивів інформації є система інтерактивної аналітики Tableau, використання якої дає можливість значно заощадити час на формування звітів, автоматизувати групування даних та проведення обчислень, поєднувати дані з різних джерел та використовувати їх для проведення детальної аналітики.

Досить гнучкою платформою для аналізу даних є QlikView. Ця платформа має орієнтацію на бізнес-користувачів, агрегує дані в режимі реального часу, забезпечує можливості спільного доступу до аналітики.

Таким чином, великі дані в інформаційних технологіях (Big Data) набувають важливого значення. Серед Big Data інструментів досить популярними трендами на сьогодні є Pandas, PySpark, Dask, Vaex.

На основі попередньо проведених досліджень було зроблено висновок про те, що бізнес-аналіз «орієнтує процес управління підприємством на досягнення поставлених цілей, зміщуючи основні акценти з діагностики розвитку підприємства в минулому на прогнозування майбутнього, враховуючи вплив сукупності внутрішніх та зовнішніх чинників, а також інформаційну підтримку прийняття рішень» [4, с. 112].

За рахунок інтелектуального аналізу даних на підприємствах забезпечується миттєве опрацювання інформації та оптимізація бізнес-процесів, що сприяє упровадженню ефективних та своєчасних рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кащена Н.Б., Остапенко Р.М., Велієва В.О. Бізнес-аналітика як інструмент обробки даних. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-14>.
2. Чернін О.Я. Вплив інструментів бізнес-аналітики на розвиток цифрової економіки України. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-40>.
3. Двуліт З.П. Вплив бізнес-аналітики на корпоративне управління: можливості та виклики. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2024. № 2(12). С. 39-47. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2024/dec/37228/dvulit_0.pdf.
4. Лисенко А.М., Акімов С.С. Місце та роль бізнес-аналізу в системі управління підприємством. *Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології: IV Міжнар. наук.-практ. конф.*, м. Київ, 1-3 бер. 2023 р. Київ : НАУ, 2023. С. 111-112. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12639>.